

Nógrádi Gábor: Az anyu én vagyok

mert a végkifejlet közelít. Hatalmas csata, ahol minden gaz eléri méltó végét. Közben előkerül Janka is, aki lemond a hercegkisasszonyságról, Andris pedig a Babaarcú Démon kegyeiről. És lám, a csoda megtörténik, találkoznak az utcán.

„Hát, Janka jön pont vele szembe,
És csupa maszat ő megint...”

Az elválaszthatatlan barátok immár végérvényesen egymásra találhatnak, és boldogan élnek, míg...

„Összenéztek nevetve még:
Hülyék voltunk mi tök hülyék,
És szaladtak. Na itt a vége,
Úgy szép a lóláb, ha kilóg...
Eddig tartott az epilóg.”

Óh, mily fájdalom, bizony elérkezik a búcsú ideje is:

„Búcsúzik immár Dani bácsi,
Mesélt tinektek eleget,
Ne mérgeledjétek, kíváncsi
Kis olvasók, ha felelet
Nem volt mindenre tán mesében –
Ilyen az életünk is éppen,
Hogy sok mindenre nem felel...”

A szőke bomba nő szerepe is tisztázódik, kiderül, hogy jól munkálkodott:

„Csak megpuszilt, azt mondta: »Ó, pussz!«
És hipp-hopp kész is lett az ópusz.”

Én pedig arra gondoltam, hogy még sokszor csókdossa Varró Dánielt eme múzsa, szeretnék sok hasonlót olvasni tőle. Én már most belekezdénék...

Kinek való, kinek ajánlhatjuk ezt a meseregényt? Nem egyértelmű a válasz, úgy, ahogy a könyv sem. Miután gyerekeknek íródott, elsősorban nekik. Azt mondhatnám, olyan, mint a Kisherceg. A kisebbeket megfogja fordulatosága, játékosága, meseszerűsége, kitűnő verselése. Miután 205 oldal, egyedül talán nehezen birkózik meg vele a csemete, viszont kitűnő alkalom az esti bensőséges együttlétre.

Úgy vélem, ez a könyv egyszer bevonul a kötelező olvasmányok közé, a pedagógusoknak mindenképpen ajánlani fogom a paletta színesítésére. Megtalálható benne minden, ami egy gyermek lelkének építéséhez szükséges.

A Kisherceget ötvenként újraolvasom, mindig más jelentés kerül előtérbe, s Varró Dániel könyvében is megvan ez a mély tartalom. Kinek ajánlom, hát? Mindenkinék.

Budavári Klára
elnök, MKE Gyerekkönyvtáros Szekció

Tudják önök, mi az a metamorfózis? Átváltozás. Ezt megtudhatják Nógrádi Gábor *Az anyu én vagyok* című könyvét elolvasva, és még sok minden mást is, ha kezükbe veszik ezt a jó könyvet.

Ki is az a Nógrádi Gábor? Mi, gyerekkönyvtárosok már régóta ismerjük a nevét, hiszen az első könyvei is nagy sikert arattak: a *Hecseki és a kedves betörők*, amelyből később *Gyerekrablás a Palánk utcában* címmel film is készült. Néhány év kihagyásával jelent a meg *A mi Kinizsünk*, majd a *Segítség, ember!*

2000-ben a *Petepite* című könyve elnyerte az Év Gyerekkönyve Díjat, amelyet évente egy alkalommal, általában a Budapesti Könyvfesztiválon adnak át. Ebben a regényben apa és fiú testét cserélte ki egy ismeretlen varázsló. Kínos helyzet, egyik sem tudta pontosan, hogyan feleljen meg a másik életét meghatározó mindennapos kihívásoknak. Eddigi hiedelmeik ellenére alig ismerték egymást. Pedig csak ketten maradtak a csonka családban, így eléggé egymásra voltak utalva.

A cserével talán a gyerekkorba visszakényszerített apa kapott valamivel könnyebb feladatot. Ő legalább emlékezhetett valamire, s ha voltak olyan tantárgyak, amelyekből minden átmenet nélkül megdöbbenően tudatlannak bizonyult, ezt bőven ellensúlyozta más tárgyából mutatott bámulatos jártasságával. Ami ennél is fontosabb, felnőtt öntudatának erejével le tudta győzni fiának addigi kínzóját, tekintélyt szerezve a gyermektársadalomban.

Sokkal nehezebb feladat jutott a fiúnak az apja szerepében, kinek tudását romlatlan becsületessége pótolja. Olyan megalkuvást követelnek meg tőle, amelyet ő is megért. Apja nevében vállalja mindannak a kimondását, amit apja éppen az ő érdekében eddig elhallgatott. Ami pedig az érzelmeiket illeti, kiderül, hogy a felnőttek a manipulálhatóbbak, gyermekszemmel pontosabban láthatók az őszinteség és a hazugság apró jelei. Így aztán a fiú végül nemcsak szakmai sikerhez segíti apját, hanem megfelelő élettárshoz is, s ezzel megteremti magának is a régóta áhított teljes családot.

Nógrádi kitűnő alaphelyzetet talált. A gyerekek gyakran szeretnék, bárcsak mindentudó szüleiknek kellene megoldaniuk az ő problémáikat, és arra is

vágynak, hogy bepillantsanak a szülők előlük eltitkolt felnőtt világába. Hasonló a helyzet a másik könyvben is, amit be szeretnék mutatni. Ebből a könyvből tudjuk meg, mi is az a metamorfózis.

Miért fontos, hogy jó ifjúsági irodalmat adjunk a gyerekeink kezébe? Azért, mert a fiatalok nem olvasnak. A rendszerváltozás óta gyökeresen átalakultak kulturális szokásaink. A fiatalok ma sokkal kevesebb időt töltenek olvasással, és ritkábban járnak moziba, színházba, múzeumba, mint régebben. Az olvasás térvesztése egyaránt jellemző a városokban és a falvakban. A televíziózás hódít. Az erre fordított időnél 53 százalékos növekedés figyelhető meg. Jelenleg naponta átlagosan 160 percet tévézünk, vagyis a teljes szabadidő 58 százalékát a képernyő előtt töltjük. Nem túlzás azt állítani, hogy a tévzés fokozatosan kiszorítja az egyéb szabadidős tevékenységeket. Ezért nagyon fontos az, hogy íróink jó ifjúsági irodalmat írjanak. Nógrádi Gábor sokszor dolgozott fel olyan témát, ami foglalkoztatja a mai fiatalokat. Ilyen a háziállatok iránti megértést elősegítő, *Segítség, ember!* című kötet. A *Bánj a pénzzel okosan* című könyvében a közlekedés szabályait népszerűsíti, a pénzről, az üzleti életéről, a vállalkozásról olvashatunk.

Nógrádi Gábor könyvei külső megjelenésükben is vidámak. Vidám színekkel, jó illusztrációval hívják fel magukra a figyelmet. Az a diák, aki már olvasta a *Segítség, ember!* és a *Petepite* című könyvet, gondolkodás nélkül veszi le a könyvtár polcáról a következő kötetet is, hiszen ezek a regények tele vannak humorral, komoly érzelmekkel, és jó a cselekményük.

A szülői szerepet megismertető könyve *Az anyu én vagyok*. A cselekmény érdekesen indul. A tata egy különleges szerrel, a metamorfolajjal kísérletezik. Elképzelése szerint két ember csak úgy ismerheti, értheti meg egymást igazán, ha személyiséget, lelket cserélnek legalább egy kis időre. Rábeszéli az édesanyját és kislányát, hogy mindössze fél órára cseréljenek szerepet. Ez a helyzet azért is érdekes, mert éppen az anya az egyikük. Az anya mindig fontos szerepet tölt be a család életében, sok területen kell megállnia a helyét: a hivatásában, a háztartásban, ami olyan, mint egy hétfejű sárkány, és ott van még a feleség szerepe. Nem sokkal könnyebb persze egy kamaszlány élete sem, hiszen neki is megvannak a maga harcai.

Előre sejtethetjük, az igazi galiba akkor következik, amikor letelik a fél óra, és nem sikerül a

cserébere. Először megszólal a kapucsengő, és rendőrök jönnek. Ez volna a kisebbik baj, mert sikerül kibeszélni. Amikor újra felkészülnek a cserére, ismét megszólal a csengő, megjön apu és Ricsi, a kisöcsike. Itt jönnek az igazi gondok, hiszen az anyut kell eljátszania a kislánynak, az anyunak pedig a kislányt. Ez már igazi humoros történet, és az események egyre csak bonyolódnak. A metamorfolaj is kiömlik, sok idő kell ahhoz, hogy újra összegyűljön a megfelelő mennyiség, addig pedig megmarad a csere.

Miért izgalmas ez a könyv? Mert kamasz fejjel megismerkednek a felnőttek világával, mert a saját bőrükön kell tapasztalniuk a felnőttek érzéseit. A kamasz lánynak történelem órát kell tartania az édesanyja helyett, el kell fogadnia, hogy ez a munka milyen felelősséggel jár. A legizgalmasabb azonban a családi perpatvar. Az elvált anyu ebédelni megy a volt férjével. Természetesen ebből is nagy galiba lesz, hiszen apunak is feltűnik a lánya furcsa viselkedése. Mielőtt azonban igazából nagy baj lenne, tata visszacseréli a szereplőket. A cselekmény ügyes bonyolítása teszi igazán izgalmassá a regényt.

Mire tanítja a gyerekeket? Arra, hogy két dolog nagyon fontos az életben, a család és a szeretet. Ez egy csonka család, ahol a szülők elváltak, és ebben a szétesett családban próbálja megkeresni a helyét a kamasz lány. A könyv azt mondja, hogy mind a két szülő fontos, az anyuka és az apuka is.

„Jó volt vacsorázni. Anyu mellett ültem és nagyon jó volt, hogy megint ő anyu. Ricsinek adtam a fagyaltadagomat, pedig nem is kérte. Nagyon csodálkozott és azt mondta: köszi. Még azt sem bántam, hogy Emil ott ült, pedig máskor ilyenkor mindig szemétkedtem vele, és megpróbáltam kiutálni. Úgy éreztem, felőlem akár össze is házasodhatnak anyuval, ha nem akar majd engem átültetni egy másik cserébe.”

Ha egy széteső családban a gyerek megtalálja a helyét, igazi szeretetet kap a szüleitől, akkor ő is igazi szeretetet tud adni. És ez a legfontosabb a világon.

Ez az izgalmas, humoros, érzelmes történet, a *Petepite* című regény párja, amelyet Nógrádi Gábor a gyerekek kérésére írt, magyar és nemzetközi díjakat nyert. Szívesen ajánlom minden fiatal olvasó figyelmébe.

Fodor Judit

Városi Csokonai Könyvtár, Karcag